

Kom med nya grepp på svensk filosofi



Professor Anders Wedberg, Djursholm, har avlidit vid nära 65 års ålder. Närmast sörjande är maken Bergljot, född Dedekam-Simonsen, sonen Tom med fäst-mön Aline de Marie, båda studerande vid Tekniska högskolan, Stockholm, dottern Nina, konststuderande, San Francisco, brodern Jan, ombudsman, med maken Margit, Lidingö, och systemen Birgitta Wedberg, Stockholm, samt brorsbarn.

Anders Wedberg var född i Stockholm, son till justitierådet Birger Wedberg och hans maka Eva, född Dahlgren. Efter student-examen vid högre allmänna läro-verket å Östermalm i Stockholm 1931 inskrevs han samma år vid Uppsala universitet, där han avlade fil kand-examen 1933 och fil lic-examen 1935. År 1937 blev han docent vid dåvarande Stock-holms högskola och 1939 fil dr i Stockholm på avhandlingen "Den logiska strukturen hos Boströms filosofi". Från 1949 var han pro-fessor i teoretisk filosofi vid Stockholms universitet. Han var Sverige-Amerika-stiftelsens sti-pendiat vid Princeton University 1939—41 och vid Harvard Univer-sity 1940—41, lärare i filosofi vid Cornelluniversitetet 1941—43 och ledamot av Vitterhetsakademien sedan 1970. Bland hans arbeten märks förutom "Filosofins historia" (1959), "Den nya logiken" (1945) och "Plato's philosophy of Mathe-matics" (1955).

☆

Anders Wedbergs bortgång var den största förlust som just nu kunde drabba filosofin i Sverige och även i Norden. Han hade en rad egenskaper, som var för sig inte är så sällsynta, men som det är ytterst ovanligt att se förenade hos en och samma filosof. Stark självkritik och skapande fantasi, skarpsinne och förmåga att över-blicka stora områden av filosofin, lärdom och utpräglad detaljsinne, språklig klarhet och litterär finess, både naturvetenskaplig och huma-

nistisk bildning, skepsis och intel-lektuell lidelse — dessa egenska-per hade han, och det gjorde honom till en mycket betydande filosofisk vetenskapsman.

Wedbergs doktorsavhandling om J Ch Boströms filosofi (1939) innebar något nytt i svensk filoso-fi genom att tillämpa internatio-nellt förankrade och därmed andra metoder än de som hade använts inom den dåvarande Uppsalafilosofin och Hägerström och Phalén, hans första lärare.

Under en lång vistelse i USA under kriget tillägnade han sig grundlig logisk matematisk skol-ning, som sedan kom att sätta sin prägel på en stor del av hans filosofiska produktion. Vid sidan om de rent vetenskapliga arbetena har de pedagogiskt lysande två Verdandiskrifterna om "den nya logiken" haft stor betydelse för filosofins hela fortsatta utveckling i Sverige.

Wedberg ingrep här på ett område som tidigare hade varit försummat hos oss och hans insats blev bestämmande för mycket av vad som senare har utträttats av svenska filosofer och som har väckt internationell uppmärksam-het.

Hans huvudarbete är det stora verket "Filosofiens historia", som i tre volymer går igenom de filoso-fiska idéerna från de gamla gre-kerna till våra dagar. Detta verk framstår för närvarande som en omistlig klassiker. Det koncentrerar sig på sådana filosofiska idéer i det förgångna som inte bara har historiskt intresse utan också kan ha en viss aktuell betydelse. Wedberg betraktade inte de gamla filosoferna som oantastliga monu-ment över gångna tiders tänkande utan som allttjämt levande och samtida till oss. Han analyserade deras idéer för att skilja mellan levande och dött tankegods och på det sättet ville han befrukta en modern filosofisk debatt.

En bättre inledning till modernt filosofiskt tänkande än detta märkliga arbete finns knappast, och det har kommit till flitig användning vid universitetsunder-visningen. Anders Wedberg var en tillbakadragen man. Han ville inte framträda utåt, fastän han skrev en del inlägg i aktuella frågor, bland annat i denna tidning. Man tyckte om honom, inte bara för hans lysande intelligens och full-komliga frihet från fåfänga, utan också för hans charm, där den högsta kultur var förenad med både humor och skepsis. Hans kolleger och vänner är djupt bedrövade över hans oväntade död.

INGEMAR HEDENIUS